

Zapolnjevanje odprtih kopov RTH – vzorčenje in analiza vzorcev za zapolnjevanje odprtih kopov (Bukova gora, Savsko polje)

V letu 2016 je bilo izvedeno vzorčenje in analiza vzorcev materiala za zapolnjevanje odprtih kopov RTH. Analizo sta opravila: Inštitut za okolje in prostor (IOP), Ipavčeva c. 18, Celje v sodelovanju z nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano Maribor in Regionalni tehnološki center Zasavje – RTCZ, Naselje Aleša Kaple 9a, Hrastnik.

V letu 2017 in 2018 je tudi odsek za geotehniko ZAG izvajal laboratorijske preiskave in kontrolo kakovosti vgrajenih plasti – pepel iz VIPAP Krško (Mulex, Viželex, Vipilex) na področju PK Bukova gora.

SKUPNO SPOROČILO IZVEDENIH LABORATORIJSKIH PREISKAV IN KONTROLE KAKOVOSTI VGRAJENIH PLASTI NA PK BG JE:

V odvzetih vzorcih pepela sta obe instituciji, ki sta material analizirali (IOP in RTCZ) ugotovili neskladnost z STS v izlužkih po obstoječi zakonodaji, za naslednje parametre:

Barij, Kloridi, Vlažnost, Gostota vzorcev in Selen

V Poročilu ZAG –Poročilo št.629/17-710-4 je bilo v izlužkih ugotovljeno preseganje za

Barij, Antimon, Selen, Fluoridi, Sulfati in Pb.

V Poročilu št.563/18-710-2 je ugotovljeno v petih od šestih vzorcev preseganje za:

Barij

Ugotovljeno je bilo tudi (v obeh poročilih), da vlažnost v vgrajenem materialu ni bila zadostna.

Predlagani so bili tudi ustrezni ukrepi.

Ugotovitve obeh institucij glede istovetnosti materiala VIPAP Krško, ki se vgrajuje v PK BG so v prilogi V prilogi so tudi ugotovitve obeh institucij glede istovetnosti materiala , ki se vgrajuje v področje Savsko polje.

Priloga 1:

UGOTOVITVE OBEH INSTITUCIJ GLEDE ISTOVETNOSTI MATERIALA VIPAP KRŠKO, KI SE VGRAJUJE V PK BUKOVA GORA

V STS z oznako STS 09/0065 z dne 15.02.2015 so za omenjene proizvode VIPAP Krško (VIPELEX, VIŽILEX, MULEX) definirane značilnosti obravnavanih proizvodov, metode dokazovanja in ocena ustreznosti.

	IOP	RTCZ
Ustreznost glede na kriterije STS	Ne ustreza kriterijem STS za Ba Kloridi Vlažnost Gostota vzorcev	Ne ustreza kriterijem STS za Ba Kloridi Selen Vlažnost
Ocena istovetnosti	NE USTREZA	USTREZA (po kriteriju za odlagališče!?) Kriterij za ugotavljanje istovetnosti za RTCZ ni STS ampak mejne vrednosti za nenevarne odpadke po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/2014) in dopolnitve (Ur.l. RS, št. 54/2015 in 36/2016). <i>"Rezultati analiz materialov Vipap na področju PK Bukova gora lahko potrdijo istovetnost materialov navedenih v STS in v dokumentaciji Ocena materialov št. 41-2914, ki jo je izdelal NLZOH oddelek Novo mesto. Je pa znotraj obravnavanih vzorcev prišlo do prekoračitev, ki jih predpisuje izdano Slovensko tehnično soglasje (barij, selen, klorid). Vendar nobena vrednost ne presega mejnih vrednosti za nenevarne odpadke po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/2014) in dopolnitve (Ur.l. RS, št. 54/2015 in 36/2016)."</i> POZOR! RTH nima OVD za odlaganje odpadkov!
Predlog	..da se ustavi vgrajevanje pepela dokler ni pripravljen kot certificiran gradbeni proizvod v skladu z STS	>Z dobaviteljem Vipap Krško se dogovoriti o dostavi analiznega izvida ob vsaki dobavi, ki izkazuje ustreznost skladno z predpisanimi vrednostmi STS >kot prevzemnik periodično izvajati nenapovedano kontrolo proizvodov

Priloga 2:

UGOTOVITVE OBEH INSTITUCIJ GLEDE ISTOVETNOSTI MATERIALA, KI SE VGRAJUJE V PODROČJE SAVSKO POLJE

	IOP	RTCZ
Ustreznost glede na kriterije	Material iz CEP Merkscha ni deklariran kot proizvod nima STS Za ugotavljanje istovetnosti materiala je izvedena istovrstna analiza kot jih je 8.4.2013 naredilo podjetje <u>Erico</u> v Ocena odpadka za odlaganje DP 58/08/13	RTCZ je ocenil ustreznost glede na mejne vrednosti za nenevarne odpadke na odlagališčih odpadkov! Savsko polje nima statusa odlagališča!!
Ocena istovetnosti	NE IZKAZUJE ISTOVETNOSTI Primerjava rezultatov ne izkazuje istovetnosti materiala. Najbolj se razlikujejo rezultati za žarilna izguba, TOC v trdnem vzorcu, <u>el.prevodnost</u> , celotne raztopljene snovi in Barij v <u>izlužku</u>	IZKAZUJE ISTOVETNOST Rezultati analiz materiala pepel, žindra CEP izkazujejo istovetnost in ustrezajo kriterijem za nenevarne odpadke, ki jih lahko odlagamo na odlagališča za nenevarne odpadke (<u>Ur.l. RS, št. 10/2014</u>) in dopolnitve (<u>Ur.l. RS, št. 54/2015 in 36/2016</u>)). Na vzorcu pepela se je potrdila vsebnost koncentracij znotraj mej dopustnih za nenevaren odpadke! (Ocenjevalo se je po kriteriju mejnih vrednosti za nenevarne odpadke, kar pa ni ustrezno!) RTH nima OVD za odlaganje odpadkov!
Predlog	Predlagano je, da se material odstrani!	Površine niso namenjene za vnos nenevarnih odpadkov. Predlagano je, da se odpadka ne dobavlja več. Za že razgrnjeno količino pa je predlagano, da se poišče najboljša rešitev sanacije (odvoz na deponijo z dovoljenjem za sprejem, predelava- pridobitev dovoljenja).

V RTCZ trdijo oziroma ocenjujejo da, "lahko potrdijo istovetnost materialov navedenih v STS in v dokumentaciji Ocena materialov št. 41-2914" z naslednjo argumentacijo:

"Čeprav je znotraj obravnavanih vzorcev prišlo do prekoračitev, ki jih predpisuje izdano Slovensko tehnično soglasje (barij, selen, klorid). Vendar nobena vrednost ne presega mejnih vrednosti za nenevarne odpadke po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/2014) in dopolnitve (Ur.l. RS, št. 54/2015 in 36/2016)."

Mnenje CI

Dajanje nekakšnih odpustkov na podlagi mejnih vrednosti za nenevarne odpadke po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/2014) ni korektno. Skladnost ali neskladnost vzorcev pepela iz Vipap Krško se ocenjuje z STS za proizvode Vipap Krško (VIPELEX;VIŽELEX, MULEX – STS 09/0065 z dne 15.02.2015), kjer so definirane značilnosti obravnavanih proizvodov, metode dokazovanja in ocena ustreznosti .

Kadunja Bukova gora nima statusa odlagališča nenevarnih odpadkov!

Uradni seznam odlagališč v Republiki Sloveniji in njihov status na dan 19.6.2019 po prvem odstavku 104. člena ZVO

Mnenje CI za prihodnost Trbovelj glede CEP Merkscha

RTCZ ocenjuje ustreznost odpadka CEP Merkscha na podlagi mejnih vrednosti za nenevarne odpadke po Uredbi o odlagališčih odpadkov (Ur.l. RS, št. 10/2014) in ne na podlagi Ocene odpadka za odlaganje DP58/08/13 – Erico.

IOP ocenjuje ustreznost odpadka glede na Oceno odpadka za odlaganje DP58/08/13 - CEP Merkscha. Analiza odvzetega vzorca ne izkazuje istovetnosti v naslednjih parametrih:

**žarilna izguba,
TOC v trdnem vzorcu
Električna prevodnost
Celotne raztopljene snovi in
Barij v izlužku**

Področje SAVSKO POLJE ni na uradnem seznamu odlagališč nenevarnih odpadkov!

Na uradnem seznamu odlagališč (ARSO) v Republiki Sloveniji in njihov status na dan 19.6.2019 po prvem odstavku 104. člena ZVO

Savsko polje in Bukova gora nista registrirani

Za odlaganje odpadkov na odlagališča za nenevarne, nevarne ali inertne odpadke, mora imetnik odpadkov zagotoviti oceno odlaganja odpadkov, skladno z Uredbo o odlaganju odpadkov na odlagališčih (U.l. RS št. 61/2011). Ocena odpadka je veljavna eno leto. Ocena odpadka za odlaganje lahko vključuje tudi analizo in oceno nevarnih lastnosti odpadka.

Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (UI RS št.61/2011)

5. člen

(obdelava odpadkov)

1) Odpadke je dovoljeno odlagati samo na odlagališčih.

(2) Odlagati je dovoljeno samo obdelane odpadke

POMEMBNO DEJSTVO

RTH ima dovoljenje ARSO (pod zaporedno številko 440 - (št. dovoljenja 35472-38/2010 z dne 16.11.2011) za predelavo odpadka 10 01 01 in 10 01 02 (oboje je elektrofitrski pepel)

po postopku R5.

Postopek R5 je recikliranje/pridobivanje drugih anorganskih sestavin (NE ODLAGANJE!)

Pod zaporedno številko 441 ima RTH dovoljenje tudi za obdelavo/predelavo raznih odpadkov iz skupine 17 po klasifikacijskem seznamu. To je skupina gradbenih odpadkov in odpadkov iz rušenja objektov (vključno z zemeljskimi izkopi z onesnaženih območji).

RTH ima sicer dovoljenje samo za nenevarne odpadke iz te skupine. Vprašanje pa je ali se in kako izvaja nadzor nad tovrstnimi odpadki?

Mnenje CI

V CI menimo, da sanacija PK BG ne poteka skladno z zahtevami STS za elektrofitrski pepel iz VIPAP Krško in postopku R5.

Kako poteka sanacija PK BG z elektrofitrskim pepelom iz VIPAP Krško je vidno iz posnetkov in v videu objavljenih v lokalnih medijih (ZON, Zasavje.si)

Vprašanja:

- 1. Ali poteka sanacija PK BG po rudarskem projektu tudi v skladu z okoljsko zakonodajo?**
- 2. Ali poteka vgrajevanje materiala EFP Vipap Krško v skladu Z STS?**
- 3. Ali pri RTH spoštujejo priporočila ZAG za pravilno vgrajevanje elektrofitrškega pepela v PK BG?**
- 4. Ali se material CEP Merkscha še vedno vgrajuje na Savsko polje?**
- 5. Analize sevanja! Če obstajajo prosimo za vpogled!**
- 6. Prosimo za vpogled v Ocena odpadka za VIPAP Krško.**

Nekaj izjav vodilnih v RTH:

30.7.2019 je direktor RTH Jani Žlak za radio Kum 24 izjavil:

http://kum24.si/clanek/novice/5d402c2c67cb5/zlak-gre-za-razlicni-deponiji?fbclid=IwAR0uroftp7TUbP0OaNo9DKYbJgf_NTwj0GMxNu6cfMohHgLOk8dqP4jj2b8

Citiramo:

"Z Vipap Krško imamo pač podpisano pogodbo oz. v tem trenutku naročilnico na osnovi katere oni dovažajo ta material, za katerega imajo vse dokumente."

ker morajo kot pove v prispevku "sanirati skladno z rudarskim projektom Bukovo goro", ki je dnevni kop.

Kdo naj bi imel vse dokumente? Oni VIPAP? Kaj pa RTH?

Ob predstavitvi rezultatov obeh poročil IOP in RTCZ 20.9.2016 na komisiji za varstvo okolja:

Janez Žlak je takrat menil, "da se pepel pravilno odlaga oz. vgrajuje. Ali je temu tako, bodo pokazale nadaljne aktivnosti. Dejstvo je, da pepel iz tiste kotanje ne more nikamor. Pripravili so dva testna polja, kjer na enem pepel moči narava, na drugem pa ga močijo sami – ga pa še vedno pravilno ne mešajo. Potrebno je ugotoviti, ali je sporni material škodljiv ali ne .V kolikor je, se bo seveda takoj odstranil. ponovno je poudaril, da so bili po priporočilih IOP sprejeti ukrepi."

Cvetka Ribarič Lasnik je odgovorila, da je lahko vsak odpadek gradbeni proizvod, če se seveda primerno obdelava. Za vgrajevanje pepela je potreben določen, predpisan postopek –silos, mešalna naprava (mešanje pepela z vodo v določenem razmerju) ter tekoči trak, po katerem se proizvod po določenih plasteh vlaga v površino. Povedala je tudi, da je potrebno pripraviti program sondacije. Glede na količine materiala pa je nujno potrebno okoljevarstveno dovoljenje.

PREDLAGANI UKREPI ZAG

Poročilo št. 629/17-710-4 (28.3.2018)

Izvajalcu je bilo predlagano naslednje:

- **Da za zagotovitev kontrole in sledljivosti ustrezno označi mesta na območju deponiranja**
- **Da zagotovi ustrezno mešalno napravo za umešanje in doziranje vode Da način vgradnje (doziranje vode, razgrinjanje, utrjevanje, zgoščevanje) čim bolj prilagaja dobavam (dnevna prisotnost izvajalčevega tehnologa – odgovorne osebe za vgrajevanje)**
- **Da tekoče spremlja vlažnost dostavljenega proizvoda .**
- **Da tekoče vodi evidenco o dobavi in vgradnji proizvodov ter jo mesečno posreduje izvajalcem kontrole.**

Poročilo št. 563/18-710-2 (31.12.2018)

- **Dovoz materiala**
- **Takojšnje mešanje materiala. Dodati je potrebno 47% vode. Če je material navlažen že v VIPAP –u na 20% vlago, se doda manj vode.**
- **Mešanje materiala z mešalno žlico**
- **Vgrajevanje navlaženega materiala**
- **Valjanje materiala do optimalne zbitosti**